Euroopa Parlament
2019-2024

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon

2022/0131(COD)

25.1.2023

ARVAMUS

Esitaja: tööhõive- ja sotsiaalkomisjon

Saaja: kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

mis käsitleb ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv kolmandate riikide kodanikele liikmesriigis elamist ja töötamist võimaldava ühtse loa taotlemise ühtse menetluse ning liikmesriigis seaduslikult elavate kolmandatest riikidest pärit töötajate ühiste õiguste kohta (uuesti sõnastatud)
(COM(2022)0655 – C9-0163/2022 – 2022/0131(COD))

Arvamuse koostaja: Agnes Jongerius

PA_Legam

LÜHISELGITUS

Uuesti sõnastatud ühtse loa direktiivi tuleks kasutada võimalusena luua õiglased töötingimused Euroopa Liidu liikmesriikides töötavatele kolmandate riikide kodanikele.

Kuid iga töösuhe on ka võimusuhe. Tuleb meeles pidada, et võimu jaotus töötajate ja tööandjate vahel ei ole tasakaalus. Töötajad on halvemas olukorras, kui neil ei ole tegelikult võimalik organiseeruda, pidada kollektiivläbirääkimisi ja streikida. Selle tasakaalu saavutamiseks on vaja õigusakte.

Selles mõttes ma palun, et keegi ei oleks naiivne. Enamik majandussektoreid, kus tegutsevad kolmandatest riikidest pärit töötajad, näiteks transpordi-, majutus- või logistikasektor, on tuntud oma madalate palkade ja töötajate õiguste rikkumise suure ohu poolest.

See on juba tihti nii nende sektorite kodanikest töötajate puhul. Kolmandate riikide töötajad on kuritarvitamise ja ärakasutamise suhtes veelgi kaitsetumad, sest neil puudub ühiskonnas stabiilne koht, teadmised oma õigustest ja tõhus juurdepääs õiguskaitsele.

Selle uuestisõnastamisega soovin parandada ELis tööd otsivate ja töötavate kolmandate riikide kodanike olukorda. Seetõttu on vaja võrdsemat kohtlemist. Seda tuleks laiendada ka sellele, mida peame vastuvõetavaks oma elu- ja töötingimuste jaoks: mis puudutab tasu, puhkust, tööaega, inimväärset eluaset või maksmata jäänud töötasu.

Lisaks on vajalik tegelik juurdepääs õiguskaitsemehhanismidele ja esindajate, eelkõige ametiühingute toetusele.

Tuleb võtta rohkem meetmeid, et lõpetada reegleid painutavate ja neid rikkuvate tööandjate õõnestavad, kuritarvitavad ja ärakasutavad tavad. Vaja on kvaliteetsemaid dokumente, et täpsustada seda, millised õigused on töötajatel, ning võimaldada tööinspektsioonidel tagada nende täitmist. Inspektsioone endid tuleb tugevdada.

Uuestisõnastamine eeldab ka seda, kuidas võivad tekkida uued ärimudelid, mis toovad kaasa kolmandate riikide kodanikest töötajate ärakasutamise. Ma püüan teha kõik endast oleneva, et see ei juhtuks. Seetõttu on renditööagentuuride või muude alltöövõtjate selgesõnaline lisamine käesolevasse direktiivi äärmiselt oluline.

Meie kohustus on luua võrdsed tingimused neile tööandjatele, kes soovivad reegleid järgida, kuid seisavad silmitsi konkurentidega, kes petavad kolmandate riikide kodanike arvelt. Lisaks on meie kohustus kaitsta töötajaid, kes kannavad ebavõrdse kohtlemise, ebasoodsa kohtlemise või isegi ärakasutamise tagajärgi. Nii muudame Euroopa paremaks paigaks.

MUUDATUSETTEPANEKUD

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon palub vastutaval tööhõive- ja sotsiaalkomisjonil võtta arvesse järgmisi muudatusettepanekuid:

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Põhjendus 4

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(4) Tuleks kehtestada õigusnormid ühtse loa taotluse läbivaatamise menetluse kohta. See menetlus peaks olema tõhus ja juhitav, võttes arvesse liikmesriikide haldusasutuste tavalist töökoormust, ning samuti läbipaistev ja õiglane, et asjaomastel isikutel oleks vajalik õiguskindlus.	(4) Tuleks kehtestada õigusnormid ühtse loa taotluse läbivaatamise menetluse kohta. See menetlus peaks olema tõhus ja juhitav, võttes arvesse liikmesriikide haldusasutuste tavalist töökoormust, ning samuti läbipaistev***, mittediskrimineeriv, sooliselt tasakaalustatud, kaasav*** ja õiglane, et asjaomastel isikutel oleks vajalik õiguskindlus.

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(4a) Göteborgis 17. novembril 2017 välja kuulutatud Euroopa sotsiaalõiguste sambaga (edaspidi „sammas“) kehtestatakse põhimõtted, millest juhinduda võrdsete võimaluste ja tööturule juurdepääsu, õiglaste töötingimuste ning sotsiaalkaitse ja sotsiaalse kaasatuse tagamisel ning millest tuleks juhinduda ka liidus elavate kolmandate riikide töötajate kohtlemisel.

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 5

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(5) Käesoleva direktiivi sätted ei tohiks piirata liikmesriikide pädevust reguleerida riiki lubamist, sealhulgas selliste kolmandate riikide kodanike arvu, kellel lubatakse siseneda riiki töötamise eesmärgil.	(5) Käesoleva direktiivi sätted ei tohiks piirata liikmesriikide pädevust reguleerida riiki lubamist, sealhulgas selliste kolmandate riikide kodanike arvu, kellel lubatakse siseneda riiki ***nende tööturul*** töötamise eesmärgil. ***Kindlaks on vaja määrata, kus tööd tavaliselt tehakse, tagamaks et kolmandate riikide***

	kodanikud saaksid kasu neile ette nähtud töötingimustest ja sotsiaalkindlustusõigustest. Nii peaks see olema ka juhul, kui tööd tehakse rohkem kui ühes kohas, näiteks ehituses, või kui töö on liikuv, näiteks transpordis.

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 6

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(6) Käesoleva direktiivi kohaldamisalasse peaksid kuuluma töösuhted kolmandatest riikidest pärit töötajate ja tööandjate vahel. Kui liikmesriigi õigus lubab kolmanda riigi kodanikke vastu võtta selliste liikmesriigi territooriumil asuvate ajutist tööd vahendavate asutuste kaudu, kes sõlmivad töötajaga töösuhte, ***ei tohiks neid asutusi*** käesoleva direktiivi ***kohaldamisalast välja jätta***.	(6) Käesoleva direktiivi kohaldamisalasse peaksid kuuluma ***töölepingud või*** töösuhted kolmandatest riikidest pärit töötajate ja tööandjate vahel. Kui liikmesriigi õigus lubab kolmanda riigi kodanikke vastu võtta selliste liikmesriigi territooriumil asuvate ajutist tööd vahendavate asutuste kaudu, kes sõlmivad töötajaga ***töölepingu või*** töösuhte, ***tuleks ka need asutused*** käesoleva direktiivi ***kohaldamisalaga hõlmata***.

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 7

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(7) Käesolevat direktiivi ei tuleks kohaldada kolmandate riikide lähetuses viibivate kodanike suhtes, kes kuuluvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 96/71/EÜ kohaldamisalasse***[39]***. See ei tohiks takistada kohtlemast kolmandate riikide kodanikke, kes liikmesriigis seaduslikult elavad ja töötavad ja keda lähetatakse teise liikmesriiki, võrdsena lähteliikmesriigi kodanikega kogu lähetuse kestel nende töötingimuste osas, mida ei mõjuta ***direktiivi*** 96/71/EÜ.	(7) Käesolevat direktiivi ei tuleks kohaldada kolmandate riikide ***tegelikult*** lähetuses viibivate kodanike suhtes, kes kuuluvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivide 96/71/EÜ***[39], 2014/67/EL[39a], 2018/957/EL[39b] ja 2020/1057/EL[39c]*** kohaldamisalasse. See ei tohiks takistada kohtlemast kolmandate riikide kodanikke, kes liikmesriigis seaduslikult elavad ja töötavad ja keda lähetatakse teise liikmesriiki, võrdsena lähteliikmesriigi kodanikega kogu lähetuse kestel nende töötingimuste osas, mida ei mõjuta

direktiivide 96/71/EÜ***, 2014/67/EL, 2018/957/EL ja 2020/1057/EL kohaldamine****. Selleks et vältida kunstlikke piiriüleseid skeeme, peaksid liikmesriigid nägema ette piisavad meetmed, et kaitsta kolmandatest riikidest pärit töötajaid kuritarvituste eest, mille raames nad pettuse abil teise liikmesriiki lähetatakse. Ühtses taotlemise menetluses ja tööandjate järelevalves tuleks nõuetekohaselt arvesse võtta Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 593/2008 (Rooma I määrus)[39d] sätteid, et kontrollida, kas asjaomane liikmesriik on tegelikult tavaline töökoht.*

---

[39] Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 96/71/EÜ, 16. detsember 1996, töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega (EÜT L 18, 21.1.1997, lk 1).

---

[39] Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 96/71/EÜ, 16. detsember 1996, töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega (EÜT L 18, 21.1.1997, lk 1).

[39a] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/67/EL, mis käsitleb direktiivi 96/71/EÜ (töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega) jõustamist ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1024/2012, mis käsitleb siseturu infosüsteemi kaudu tehtavat halduskoostööd („IMI määrus“) (ELT L 159, 28.5.2014, lk 11).

[39b] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. juuni 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/957, millega muudetakse direktiivi 96/71/EÜ töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega (ELT L 173, 9.7.2018, lk 16).

[39c] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. juuli 2020. aasta direktiiv (EL) 2020/1057, millega kehtestatakse seoses direktiividega 96/71/EÜ ja 2014/67/EL sõidukijuhtide lähetamist autovedude sektoris reguleerivad erinormid ning muudetakse direktiivi 2006/22/EÜ seoses täitmise tagamise nõuetega ja määrust (EL) nr 1024/2012 (ELT L 249, 31.7.2020, lk 49).

	[39d] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määrus (EÜ) nr 593/2008 lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta („Rooma I”) (ELT L 177, 4.7.2008, lk 6).

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 10

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(10) Käesoleva direktiiviga ei tuleks hõlmata kolmandate riikide kodanikke, kes on lubatud liikmesriiki hooajatöödele ja on taotlenud liikmesriiki lubamist või on lubatud liikmesriigi territooriumile kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2014/36/EL,[41] kuna nende suhtes kohaldatakse direktiiviga 2014/36/EL kehtestatud erikorda.	***välja jäetud***
[41] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/36/EL kolmandate riikide kodanike hooajatöötajatena riiki sisenemise ja seal viibimise tingimuste kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 375);	

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 12

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(12) Ühtset taotlemise menetlust ja ühtset luba käsitlevaid käesoleva direktiivi sätteid ei tohiks kohaldada ühtsete või pikaajaliste viisade suhtes, välja arvatud liikmesriikide kohustus väljastada nõutav viisa ***neljakuulise*** tähtaja jooksul, mis on ette nähtud ühtse loa suhtes otsuse vastuvõtmiseks.	(12) Ühtset taotlemise menetlust ja ühtset luba käsitlevaid käesoleva direktiivi sätteid ei tohiks kohaldada ühtsete või pikaajaliste viisade suhtes, välja arvatud liikmesriikide kohustus väljastada nõutav viisa ***90-päevalise*** tähtaja jooksul, mis on ette nähtud ühtse loa suhtes otsuse vastuvõtmiseks.

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 13

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(13) Taotlust käsitleva otsuse vastuvõtmise tähtaeg peaks hõlmama nii vajaduse korral viisa väljastamisele kuluvat aega kui ka aega, mida on vaja tööturu olukorra kontrollimiseks.	(13) Taotlust käsitleva otsuse vastuvõtmise tähtaeg peaks hõlmama nii vajaduse korral viisa väljastamisele kuluvat aega kui ka aega, mida on vaja ***riigisisese õiguse kohaselt nõutavate loa väljastamise kriteeriumide ja tingimuste kontrollimiseks, sealhulgas*** tööturu olukorra kontrollimiseks***, kui see on olemas***.

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 15

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(15) Käesoleva direktiivi kohaselt ***pädeva asutuse*** määramine ei tohiks piirata teiste ametiasutuste, ning kui see on asjakohane, tööturu osapoolte rolli ja ülesandeid seoses taotluse läbivaatamise ja selle kohta otsuse tegemisega.	(15) Käesoleva direktiivi kohaselt ***pädevate asutuste*** määramine ei tohiks piirata teiste ametiasutuste, ning kui see on asjakohane, tööturu osapoolte rolli ja ülesandeid seoses taotluse läbivaatamise ja selle kohta otsuse tegemisega***, samuti seoses järelevalve, tööstandardite ja sotsiaalkindlustuse õigusaktide rakendamise ja nende täitmise tagamise, kaebuste esitamise lihtsustamise ja õiguskaitsega***. ***Kolmandatest riikidest pärit töötajate õiguste tõhusaks tagamiseks tuleks pädevatele asutustele, näiteks tööinspektsioonidele, riiklikele tööturuasutustele või sotsiaalkindlustusasutustele, anda teavet töötingimuste kohta.***

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 16

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(16) Taotlust käsitleva otsuse vastuvõtmise tähtaeg ei tohiks siiski hõlmata ***kutsekvalifikatsiooni*** tunnustamiseks nõutavat aega. Käesolev direktiiv ei tohiks piirata siseriiklike menetluste kohaldamist diplomite tunnustamiseks.	(16) Taotlust käsitleva otsuse vastuvõtmise tähtaeg ei tohiks siiski hõlmata ***kutse- ja erialase kvalifikatsiooni*** tunnustamiseks nõutavat aega. Käesolev direktiiv ei tohiks piirata siseriiklike menetluste kohaldamist diplomite tunnustamiseks.

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 17

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(17) Ühtse loa vorm tuleks koostada vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 1030/2002[42] ja liikmesriikidel peaks olema võimalik esitada sellel lisateavet eelkõige selle kohta, kas isikul on lubatud töötada või mitte. Muu hulgas selleks, et rännet paremini ohjata, peaks liikmesriik esitama teabe töötamise õiguse kohta mitte ainult ühtsel loal, vaid kõigil väljaantavatel elamislubadel, sõltumata loa või elamisloa liigist, mille alusel kolmanda riigi kodanik on lubatud liikmesriiki ja mille alusel saab ta juurdepääsu selle liikmesriigi tööturule.	(17) Ühtse loa vorm tuleks koostada vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 1030/2002[42] ja liikmesriikidel peaks olema võimalik esitada sellel lisateavet eelkõige selle kohta, kas isikul on lubatud töötada või mitte. Muu hulgas selleks, et rännet paremini ohjata, peaks liikmesriik esitama teabe töötamise õiguse kohta mitte ainult ühtsel loal, vaid kõigil väljaantavatel elamislubadel, sõltumata loa või elamisloa liigist, mille alusel kolmanda riigi kodanik on lubatud liikmesriiki ja mille alusel saab ta juurdepääsu selle liikmesriigi tööturule. ***Liikmesriigid peaksid võimaldama kolmanda riigi kodanikule juurdepääsu sellisele teabele, sealhulgas selle muudatustele.***
[42] Nõukogu 13. juuni 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1030/2002, millega kehtestatakse ühtne elamisloavorm kolmandate riikide kodanike jaoks (EÜT L 157, 15.6.2002, lk 1).	[42] Nõukogu 13. juuni 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1030/2002, millega kehtestatakse ühtne elamisloavorm kolmandate riikide kodanike jaoks (EÜT L 157, 15.6.2002, lk 1).

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 19

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(19) ***Käesoleva direktiivi sätted, mis käsitlevad ühtset luba*** ja ***elamisluba***, mis on välja antud muul kui töötamise eesmärgil, ***ei tohiks takistada liikmesriikidel täiendava paberdokumendi väljastamist, et anda*** töösuhte ***kohta täpsemat*** teavet ***kui see***, mis ***mahub elamisloale***. ***Sellise dokumendi abil saab*** ära ***hoida*** kolmandate riikide kodanike ekspluateerimist ning võidelda ebaseadusliku töötamisega, kuid ***selle kasutamine peaks olema liikmesriikide jaoks vabatahtlik ja*** see ei tohiks asendada tööluba, kuna see kahjustaks ühtse loa kontseptsiooni. Sellist teavet võib säilitada ka elektroonilisel kujul, kasutades määruse (EÜ) nr 1030/2002 artikliga 4 ja selle lisa punkti a alapunktiga 20 pakutavaid tehnilisi lahendusi.	(19) ***Liikmesriigid peaksid lisaks ühtsele loale*** ja ***elamisloale***, mis on välja antud muul kui töötamise eesmärgil, ***väljastama dokumendi, millega antakse töölepingu või*** töösuhte ***kohta täpsemat*** teavet, mis ***elamisloale ei mahu***. ***Sellise dokumendi abil peaks saama ära hoida*** kolmandate riikide kodanike ekspluateerimist***, sealhulgas ärakasutamise soolist mõõdet,*** ning võidelda ebaseadusliku töötamisega, kuid see ei tohiks asendada tööluba, kuna see kahjustaks ühtse loa kontseptsiooni. ***Selles dokumendis sisalduvate tööhõivetingimuste muutmine ei tohiks tingimata tähendada tööandja vahetumist ühtse loa tähenduses. Teave töötingimuste kohta tuleks anda pädevatele asutustele, näiteks tööinspektsioonidele, riiklikele tööturuasutustele või sotsiaalkindlustusasutustele, et tõhusalt tagada kolmandatest riikidest pärit töötajate õigused.*** Sellist teavet võib säilitada ka elektroonilisel kujul, kasutades määruse (EÜ) nr 1030/2002 artikliga 4 ja selle lisa punkti a alapunktiga 20 pakutavaid tehnilisi lahendusi.

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 22

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(22) Kuna liidul ei ole asjakohaseid horisontaalseid õigusakte, võib kolmandate riikide kodakondsusega töötajate õiguste vahel olla erinevusi sõltuvalt liikmesriigist, kus nad töötavad, ja kodakondsusest. Selleks et arendada sidusat sisserändepoliitikat ning vähendada liidu kodanike ja liikmesriigis seaduslikult	(22) Kuna liidul ei ole asjakohaseid horisontaalseid õigusakte, võib kolmandate riikide kodakondsusega töötajate õiguste vahel olla erinevusi sõltuvalt liikmesriigist, kus nad töötavad, ja kodakondsusest. Selleks et arendada sidusat sisserändepoliitikat ning vähendada liidu kodanike ja liikmesriigis seaduslikult

töötavate kolmandate riikide kodanike õiguste erinevust ning täiendada olemasolevat sisserändealast acquis'd, tuleks kehtestada ühised õigused ja eeskätt täpsustada valdkonnad, kus kolmandate riikide kodanikke, kellel veel ei ole pikaajalise elaniku staatust, käsitletakse võrdselt liikmesriigi kodanikega. Nende sätete eesmärk on kehtestada liidus ühtsed miinimumtingimused, tunnustada panust, mille kolmandate riikide kodanikud annavad liidu majandusse oma töö ja maksude maksmisega, ning vähendada kolmandate riikide kodanike võimalikust ekspluateerimisest tulenevat ebaõiglast konkurentsi liikmesriigi kodanike ja kolmandate riikide kodanike vahel. Ilma et see piiraks töösuhte tõlgendamist muudes liidu õigusnormides, peaks „kolmandast riigist pärit töötaja" käesoleva direktiivi kohaselt tähendama kolmanda riigi kodanikku, kes on lubatud liikmesriigi territooriumile, elab seal seaduslikult ja kellele on antud luba töötada ***tasulise suhte*** raames siseriikliku õiguse või tava kohaselt.	töötavate kolmandate riikide kodanike õiguste erinevust ning täiendada olemasolevat sisserändealast acquis'd, tuleks kehtestada ühised õigused ja eeskätt täpsustada valdkonnad, kus kolmandate riikide kodanikke, kellel veel ei ole pikaajalise elaniku staatust, käsitletakse võrdselt liikmesriigi kodanikega. Nende sätete eesmärk on kehtestada liidus ühtsed miinimumtingimused, tunnustada panust, mille kolmandate riikide kodanikud annavad liidu majandusse oma töö ja maksude maksmisega, ning vähendada kolmandate riikide kodanike võimalikust ekspluateerimisest tulenevat ebaõiglast konkurentsi liikmesriigi kodanike ja kolmandate riikide kodanike vahel. ***Sellega seoses tuleks rohkem tähelepanu pöörata töörände soolisele mõõtmele ja feminiseerumisele.*** Ilma et see piiraks töösuhte tõlgendamist muudes liidu õigusnormides, peaks „kolmandast riigist pärit töötaja" käesoleva direktiivi kohaselt tähendama kolmanda riigi kodanikku, kes on lubatud liikmesriigi territooriumile, elab seal seaduslikult ja kellele on antud luba töötada ***töölepingu või töösuhte*** raames siseriikliku õiguse***, kollektiivlepingu*** või tava kohaselt***, võttes arvesse Euroopa Kohtu praktikat***.

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 25

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(25) Käesolevas direktiivis osutatud töötingimused peaksid hõlmama vähemalt ***palka ja*** töölt vabastamist, töötervishoidu ja tööohutust, tööaega ja puhkust, võttes arvesse kehtivaid kollektiivlepinguid.	(25) Käesolevas direktiivis osutatud ***inimväärsed*** töötingimused peaksid hõlmama vähemalt ***tööhõivetingimusi, tasu, sealhulgas miinimumpalka, samuti*** töölt vabastamist, töötervishoidu ja tööohutust, tööaega ja puhkust, võttes arvesse kehtivaid kollektiivlepinguid***, ning organiseerumisõigust ja streigiõigust***.

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 26

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(26) Liikmesriik peaks tunnustama kolmanda riigi kodaniku ***kutsekvalifikatsiooni***, mis on saadud teises liikmesriigis, samal viisil kui liidu kodanike omi ning kolmandas riigis saadud kvalifikatsiooni tuleks võtta arvesse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. septembri 2005. aasta direktiivile 2005/36/EÜ[47]. Kolmandatest riikidest pärit töötajate õigus võrdsele kohtlemisele seoses diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide tunnustamisega riigi asjaomase menetluse kohaselt ei tohiks piirata liikmesriigi pädevust lubada kõnealused kolmandatest riikidest pärit töötajad oma tööturule.	(26) Liikmesriik peaks tunnustama kolmanda riigi kodaniku ***kutse- ja erialast kvalifikatsiooni***, mis on saadud teises liikmesriigis, samal viisil kui liidu kodanike omi ning kolmandas riigis saadud kvalifikatsiooni tuleks võtta arvesse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. septembri 2005. aasta direktiivile 2005/36/EÜ[47]. Kolmandatest riikidest pärit töötajate õigus võrdsele kohtlemisele seoses diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide tunnustamisega riigi asjaomase menetluse kohaselt ei tohiks piirata liikmesriigi pädevust lubada kõnealused kolmandatest riikidest pärit töötajad oma tööturule.
[47] Direktiiv 2005/36/EÜ kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta (ELT L 255, 30.9.2005, lk 22).	[47] Direktiiv 2005/36/EÜ kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta (ELT L 255, 30.9.2005, lk 22).

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 27

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(27) Kolmandatest riikidest pärit töötajaid tuleks kohelda võrdsena ka sotsiaalkindlustuse vallas. Sotsiaalkindlustuse liigid on kindlaks määratud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 883/2004[48]. Sotsiaalkindlustuse valdkonnas võrdset kohtlemist käsitlevaid käesoleva direktiivi sätteid tuleks kohaldada ka töötajate suhtes, kes on lubatud liikmesriiki otse kolmandast riigist. ***Siiski ei tohiks käesoleva direktiiviga anda*** kolmandatest	(27) Kolmandatest riikidest pärit töötajaid tuleks kohelda võrdsena ka sotsiaalkindlustuse vallas***, sealhulgas seoses õiguste ülekantavusega***. Sotsiaalkindlustuse liigid on kindlaks määratud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 883/2004[48]. Sotsiaalkindlustuse valdkonnas võrdset kohtlemist käsitlevaid käesoleva direktiivi sätteid tuleks kohaldada ka töötajate suhtes, kes on lubatud liikmesriiki otse kolmandast riigist. Kolmandatest riikidest

riikidest pärit töötajatele, kellel on piiriüleseid seoseid, ***ulatuslikumaid õigusi kui need***, mis on ette nähtud ***sotsiaalkindlustuse valdkonnas kehtiva liidu õigusega***.	pärit töötajatele, kellel on piiriüleseid seoseid, ***tuleks tagada võrdne kohtlemine nende õigustega seoses***, mis on ette nähtud ***liidu õiguses sotsiaalkindlustusvaldkonnas***.
[48] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta (ELT L 166, 30.4.2004, lk 1).	[48] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta (ELT L 166, 30.4.2004, lk 1).

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 29

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(29) Liidu õigusaktid ei piira liikmesriikide õigust korraldada oma sotsiaalkindlustussüsteeme. Liikmesriigid kehtestavad ise sotsiaalkindlustushüvitiste saamise tingimused ning selliste hüvitiste suuruse ja saamise ajavahemiku. Seda õigust teostades peaksid liikmesriigid siiski järgima liidu õigust.	(29) Liidu õigusaktid ei piira ***ega tohiks piirata*** liikmesriikide õigust korraldada oma sotsiaalkindlustussüsteeme. Liikmesriigid kehtestavad ise sotsiaalkindlustushüvitiste saamise tingimused ning selliste hüvitiste suuruse ja saamise ajavahemiku. Seda õigust teostades peaksid liikmesriigid siiski järgima liidu õigust.

Muudatusettepanek 18

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 31

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(31) Kolmandatest riikidest pärit töötajate võrdse kohtlemise tugevdamiseks peaksid liikmesriigid ette nägema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused tööandjatele käesoleva direktiivi kohaselt vastu võetud siseriiklike sätete rikkumise eest, eelkõige seoses töötingimuste, ühinemis- ja ***liitumisvabaduse*** ning	(31) Kolmandatest riikidest pärit töötajate võrdse kohtlemise tugevdamiseks peaksid liikmesriigid ette nägema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused tööandjatele käesoleva direktiivi kohaselt vastu võetud siseriiklike sätete rikkumise eest, eelkõige seoses töötingimuste, ***sotsiaalkindlustushüvitistele juurdepääsu,***

sotsiaalkindlustushüvitistele juurdepääsuga.

tööõigustega, sealhulgas ühinemis- ja ***liitumisvabadusega, ning õigusega pidada läbirääkimisi, sõlmida kollektiivlepinguid, tegutseda kollektiivselt ning streikida, samuti seoses võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõttega, kaitsega sunniviisilise ja lapstööjõu kasutamise eest*** ning ***kaitsega diskrimineerimise eest***.

Muudatusettepanek 19

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 32

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(32) Käesoleva direktiivi nõuetekohase täitmise tagamiseks peaksid liikmesriigid hoolitsema selle eest, et tööandjate järelevalveks loodaks asjakohased mehhanismid ning et vajaduse korral tehtaks nende territooriumil tõhusaid ja piisavaid kontrolle. Kontrollitavate tööandjate valimine ***peaks*** eelkõige põhinema liikmesriigi pädevate asutuste koostatud riskianalüüsil, milles võetakse arvesse selliseid tegureid nagu ettevõtja tegevusvaldkond ja varasemad rikkumised.	(32) Käesoleva direktiivi nõuetekohase täitmise tagamiseks peaksid liikmesriigid***, koostöös sotsiaalpartneritega, eelkõige ametiühingutega, ja kooskõlas Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) konventsiooniga nr 81 töötingimuste järelevalve kohta,*** hoolitsema selle eest, et tööandjate järelevalveks loodaks asjakohased mehhanismid ning et vajaduse korral tehtaks nende territooriumil tõhusaid***, korrapäraseid, etteteatamata*** ja piisavaid kontrolle***, et teha kindlaks töö- ja sotsiaalõiguse normide rikkumisi, et tagada inimväärsed töötingimused***. ***Kolmandatest riikidest pärit töötajatel on endiselt suurem tõenäosus kogeda oma õiguste ja töötingimuste rikkumist kui teistel töötajate rühmadel. Seega peaks*** kontrollitavate tööandjate valimine eelkõige põhinema liikmesriigi pädevate asutuste koostatud riskianalüüsil, milles võetakse arvesse selliseid tegureid nagu ettevõtja tegevusvaldkond ja varasemad rikkumised. ***Kolmandate riikide kodanikud töötavad suurema tõenäosusega sektorites, kus tööstandardite rikkumise oht on suurem. Selleks et parandada käesoleva direktiivi nõuetekohast täitmise tagamist ja vahetada liikmesriikide vahel parimaid tavasid, on äärmiselt oluline jälgida***

	ühtsete lubade kohaldamise, uuendamise ja tühistamise mustreid.

Muudatusettepanek 20

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 33

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(33) Liikmesriigid peaksid kehtestama ka tõhusad mehhanismid, mille kaudu kolmandatest riikidest pärit töötajad saavad taotleda õiguskaitset ja esitada kaebusi otse või kolmandate isikute kaudu, kellel on kooskõlas siseriiklikus õiguses sätestatud kriteeriumidega õigustatud huvi tagada käesoleva direktiivi järgimine, näiteks ametiühingud või muud ühendused või pädevad asutused. Seda peetakse vajalikuks, et tegeleda olukordadega, kus kolmandatest riikidest pärit töötajad ei ole teadlikud õiguskaitsemehhanismide olemasolust või kõhklevad neid iseenda nimel kasutada, näiteks kartuses võimalike tagajärgede ees.	(33) Liikmesriigid peaksid kehtestama ka ***õigeaegsed, läbipaistvad, sootundlikud ja*** tõhusad mehhanismid, mille kaudu kolmandatest riikidest pärit töötajad saavad taotleda õiguskaitset ja esitada kaebusi otse või kolmandate isikute kaudu, kellel on kooskõlas siseriiklikus õiguses sätestatud kriteeriumidega õigustatud huvi tagada käesoleva direktiivi järgimine, näiteks ametiühingud või muud ühendused***,*** ***Euroopa Tööjõuamet*** või pädevad asutused***. Ühtse loa andmisel tuleks kolmandate riikide kodanikele edastada vaidluste lahendamise ning õiguskaitse ja kaebuste esitamise juurdepääsumehhanismid kättesaadaval viisil, sealhulgas esitades selle teabe asjakohastes keeltes, millest kolmandate riikide kodanikud aru saavad***. Seda peetakse vajalikuks, et tegeleda olukordadega, kus kolmandatest riikidest pärit töötajad ei ole teadlikud õiguskaitsemehhanismide olemasolust või kõhklevad neid iseenda nimel kasutada, näiteks kartuses võimalike tagajärgede ees.

Muudatusettepanek 21

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 33 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(33a) Käesoleva direktiivi rakendamisel peaksid liikmesriikide ametiasutused pöörama erilist tähelepanu

töövahendusagentuuride rollile. Kuigi töövahendusagentuurid võivad menetlusi taotlejate jaoks lihtsustada, tuleks koostöös ametiühingute ja kodanikuühiskonna organisatsioonidega tegeleda kolmandate isikute vahendamise riskidega, nagu lepingute asendamine, ebaproportsionaalsed ja ülemäärsed tasud, võlaorjus, ning muud ekspluateerivad tavad, andes potentsiaalsetele taotlejatele ja loaomanikele teavet, tehes järelevalvet, määrates karistusi ning hõlbustades kaebuste esitamist ja õiguskaitset. Kooskõlas ILO põhimõtetega võivad liikmesriigid ette näha, et kolmandate riikide kodanikud ei peaks kandma tööle võtmisega seotud tasude kulusid ega muid seotud kulusid.

Muudatusettepanek 22

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 34

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(34) Ühtne luba peaks võimaldama kolmanda riigi kodanikul selle kehtivusaja jooksul ***tööandjat vahetada***. Liikmesriikidel peaks olema võimalik ***nõuda vahetusest teatamist ja kontrollida olukorda tööturul***, ***kus tööandjat vahetatakse***. Kui ühtse loa omanik jääb töötuks, ei tohiks vähemalt ***kolme*** kuu jooksul luba tühistada.	(34) Ühtne luba peaks võimaldama kolmanda riigi kodanikul selle kehtivusaja jooksul ***otsida tööd ja sõlmida mõne muu tööandjaga tööleping***. ***Liikmesriigid peaksid nõudma, et teatatakse tööandja vahetusest ning muudatustest töölepingu või töösuhtega seotud teabest enne esimest tööpäeva, ning*** liikmesriikidel peaks olema võimalik ***kontrollida tööstandardeid, sealhulgas olukorda tööturul sellise kontrolli olemasolu korral, ning seda ainult juhul, kui tööandja vahetamise raames minnakse teise sektorisse uue tööandja juurde. Liikmesriigid peaksid tagama, et ühtse loa omanik saab jätkata töölepingut või töösuhet senise tööandjaga sel ajal, kui ta soovib tööandjat vahetada.*** ***Teabevahetusmenetluse eesmärk on teha järelevalvet tööstandardite ja sotsiaalkindlustusõiguste üle ning tagada***

	nende täitmine. Kui ühtse loa omanik jääb töötuks, ei tohiks vähemalt ***üheksa*** kuu jooksul luba tühistada. ***Kolmanda riigi kodaniku rasedusest, puudest, vigastusest, õnnetusest või haigusest tingitud töövõimetuse korral, eelkõige juhul, kui puue, vigastus, õnnetus või haigus on tööga seotud, peaksid liikmesriigid hindama konkreetseid asjaolusid ja neil peaks olema võimalik üheksakuulist ajavahemikku pikendada.***

Muudatusettepanek 23

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 1 – lõige 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. ***Käesoleva direktiiviga*** kehtestatakse:	1. ***Kooskõlas põhiõiguste kui liidu ning rahvusvahelise õiguse üldpõhimõtete, sealhulgas inimõigustega seotud kohustustega,*** kehtestatakse ***käesoleva direktiiviga***:

Muudatusettepanek 24

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 1 – lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. Käesoleva direktiivi sätted ei mõjuta liikmesriikide pädevust otsustada, kui palju kolmandatest riikidest tulevaid kolmandate riikide kodanikke oma ***riiki*** tööd otsima lubada.	2. Käesoleva direktiivi sätted ei mõjuta liikmesriikide pädevust otsustada, kui palju kolmandatest riikidest tulevaid kolmandate riikide kodanikke oma ***tööturul*** tööd otsima lubada.

Muudatusettepanek 25

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(b) „kolmandast riigist pärit töötaja“ – kolmanda riigi kodanik, kes on lubatud liikmesriigi territooriumile, elab seal seaduslikult ja kellele on antud luba selles ***liikmesriigis*** töötada töösuhte raames siseriikliku õiguse või tava kohaselt***;***	b) „kolmandast riigist pärit töötaja“ – kolmanda riigi kodanik, kes on lubatud liikmesriigi territooriumile, elab seal seaduslikult ja kellele on antud luba selles ***liikmesriigi territooriumil*** töötada ***töölepingu või*** töösuhte raames siseriikliku õiguse***, kollektiivlepingute*** või tava kohaselt***, võttes arvesse Euroopa Kohtu praktikat.***

Muudatusettepanek 26

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(a) kolmandate riikide kodanike suhtes, kes taotlevad töötamise eesmärgil liikmesriigis elamist;	a) kolmandate riikide kodanike suhtes, kes taotlevad ***liikmesriigi tööturul*** töötamise eesmärgil liikmesriigis elamist;

Muudatusettepanek 27

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(b) kolmandate riikide kodanike suhtes, kes on liikmesriiki lubatud liidu või siseriikliku õiguse alusel muul eesmärgil kui töö, kellel lubatakse töötada ja kellel on elamisluba määruse (EÜ) nr 1030/2002 kohaselt, ***ning***	b) kolmandate riikide kodanike suhtes, kes on liikmesriiki lubatud liidu või siseriikliku õiguse alusel muul eesmärgil kui töö, kellel lubatakse töötada ja kellel on elamisluba määruse (EÜ) nr 1030/2002 kohaselt,

Muudatusettepanek 28

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 2 – punkt c

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
c) kes kuuluvad ***direktiivi*** 96/71/EÜ kohaldamisalasse, nii kaua kui nad viibivad lähetuses asjaomase liikmesriigi territooriumil;	c) kes kuuluvad ***Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivide*** 96/71/EÜ***, 2014/67/EL, 2018/957/EL ja 2020/1057/EL*** kohaldamisalasse, nii kaua kui nad viibivad ***tegelikus*** lähetuses asjaomase liikmesriigi territooriumil;

Muudatusettepanek 29

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 2 – punkt e

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
e) ***kes on taotlenud liikmesriiki lubamist või kes on lubatud liikmesriiki hooajatöölistena kooskõlas direktiiviga 2014/36/EL või au pair'ina kooskõlas direktiiviga (EL) 2016/801;***	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 30

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 2 – punkt f

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
f) ***kellele on antud luba elada liikmesriigis ajutise kaitsekava alusel või kes on taotlenud sel põhjusel elamisluba ja kelle taotluse kohta ei ole veel otsust tehtud;***	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 31

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 2 – punkt k

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
k) kes on taotlenud liikmesriiki	***välja jäetud***

lubamist või kes on liikmesriiki lubatud liikmesriigis registreeritud või liikmesriigi lipu all sõitval laeval töötava meremehe või muu töötajana.

Muudatusettepanek 32

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 3

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
3. Liikmesriigid võivad otsustada, et II peatükki ei kohaldata kolmandate riikide kodanike suhtes, ***kellele on antud luba töötamiseks liikmesriigis mitte kauemaks kui kuueks kuuks või*** kes on liikmesriiki lubatud õppimise eesmärgil.	3. Liikmesriigid võivad otsustada, et II peatükki ei kohaldata kolmandate riikide kodanike suhtes, kes on liikmesriiki lubatud õppimise eesmärgil ***vastavalt direktiivile (EL) 2016/801***.

Muudatusettepanek 33

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõige 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. Ühtse loa väljastamise, muutmise või uuendamise taotlus esitatakse ühtse taotlemise menetluse korras. Liikmesriik ***määrab kindlaks, kas*** ühtse loa taotluse ***peab esitama*** kolmanda riigi ***kodanik*** või tema ***tööandja. Liikmesriik võib samuti otsustada, et taotluse võib esitada ükskõik kumb neist.*** Kui taotluse ***peab esitama*** kolmanda riigi kodanik, lubab liikmesriik taotluse esitamist kolmandast riigist kui ka selles liikmesriigis, kus kolmanda riigi kodanik seaduslikult viibib.	1. Ühtse loa väljastamise, muutmise või uuendamise taotlus esitatakse ühtse taotlemise menetluse korras. Liikmesriik ***lubab*** ühtse loa taotluse ***esitada*** kolmanda riigi ***kodanikul*** või tema ***tööandjal***. Kui taotluse ***esitab*** kolmanda riigi kodanik, lubab liikmesriik taotluse esitamist nii kolmandast riigist kui ka selles liikmesriigis, kus kolmanda riigi kodanik seaduslikult viibib. ***Kui taotluse esitab tööandja, tagavad liikmesriigi ametiasutused, et kolmanda riigi kodanikku, kelle nimel taotlus esitati, teavitatakse korrapäraselt kogu menetluse vältel taotluse staatusest ja taotluse tulemustest.***

Muudatusettepanek 34

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõige 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	4a. Taotlejatele antakse võimalus valida selle vahel, kas teenust osutatakse kaugosaluse teel või kohapeal, ning taotlejatel peab olema võimalus esitada menetlusega seotud dokumente nii elektroonilisel kujul kui ka paberkandjal.

Muudatusettepanek 35

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 5 – lõige 2 – lõik 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Pädev asutus võtab otsuse täieliku taotluse kohta vastu võimalikult kiiresti ja igal juhul ***nelja kuu*** jooksul taotluse esitamise kuupäevast.	Pädev asutus võtab otsuse täieliku taotluse kohta vastu võimalikult kiiresti ja igal juhul ***hiljemalt 90 päeva*** jooksul taotluse esitamise kuupäevast ***ning teavitab sellest võimalikult kiiresti taotlejat***.

Muudatusettepanek 36

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 5 – lõige 2 – lõik 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Esimeses lõigus osutatud tähtaeg hõlmab ***tööturu olukorra*** kontrollimist ***ja*** artikli 4 lõikes 3 osutatud nõutava viisa väljastamist. Kui taotluse läbivaatamine on erandlike asjaolude tõttu keeruline, võib esimeses lõigus osutatud kõnealust tähtaega pikendada.	Esimeses lõigus osutatud tähtaeg hõlmab ***loa väljastamise kriteeriumide ja tingimuste*** kontrollimist ***vastavalt siseriiklikule õigusele ning*** artikli 4 lõikes 3 osutatud nõutava viisa väljastamist. Kui taotluse läbivaatamine on erandlike asjaolude tõttu keeruline, võib esimeses lõigus osutatud kõnealust tähtaega pikendada. ***Tähtaja pikendamise korral teavitab liikmesriik taotlejat enne tähtaega ja esitab kirjaliku põhjenduse pikendamiseni viinud erandlike asjaolude kohta ning hinnangulise aja, mille jooksul taotleja võib oodata lõplikku***

vastust.

Muudatusettepanek 37

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 5 – lõige 2 – lõik 3

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Kui käesolevas lõikes ette nähtud ***ajavahemiku*** lõpuks otsust ei tehta, määratakse ***õiguslikud tagajärjed kindlaks siseriikliku õigusega***.	Kui käesolevas lõikes ette nähtud ***ajavahemike*** lõpuks otsust ei tehta, ***makstakse kõik liikmesriikide poolt artikli 10 kohaselt nõutavad lõivud taotlejale tagasi. Lisatagajärjed*** määratakse ***kindlaks siseriikliku õiguse kohaselt ja need peavad aitama tähtaegu tõhusalt rakendada. Liikmesriigid tagavad kõnealustest ajavahemikest kinnipidamiseks piisavad inim-, materiaalsed ja IT-ressursid.***

Muudatusettepanek 38

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 1 – lõik 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Liikmesriik ***võib esitada*** kolmanda riigi kodaniku töösuhte kohta ***lisateavet (näiteks*** tööandja ***nimi*** ja ***aadress***, töötamise ***koht***, töö ***liik***, ***tööaeg***, tasu***) kas*** paberkandjal või ***säilitada*** sellist teavet elektroonilisel kujul vastavalt määruse (EÜ) nr 1030/2002 artiklile 4 ja selle lisa punkti a alapunktile ***20***.	Liikmesriik ***esitab enne esimest tööpäeva*** kolmanda riigi kodaniku ***töölepingu või*** töösuhte ***töötingimuste*** kohta ***paberkandjal teavet, mis sisaldab vähemalt*** tööandja ***nime*** ja ***aadressi***, ***tavalise*** töötamise ***kohta***, töö ***liiki***, ***tööaega***, tasu***,*** või ***säilitab*** sellist teavet elektroonilisel kujul vastavalt määruse (EÜ) nr 1030/2002 artiklile 4 ja selle lisa punkti a alapunktile ***20. Liikmesriigid tagavad kolmanda riigi kodanikule juurdepääsu sellele teabele ja kõigile selle muudatustele.***

Muudatusettepanek 39

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 1 – lõik 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Liikmesriik ***võib esitada*** kolmanda riigi kodaniku töösuhte kohta ***lisateavet (näiteks*** tööandja ***nimi ja aadress***, töötamise ***koht***, töö ***liik***, ***tööaeg,*** tasu***) kas paberkandjal või säilitada*** sellist teavet elektroonilisel kujul vastavalt määruse (EÜ) ***nr 1030/2002*** artiklile 4 ja selle lisa punkti a alapunktile 20.	Liikmesriik ***esitab*** kolmanda riigi kodaniku ***töölepingu või*** töösuhte kohta ***paberkandjal teavet, mis sisaldab vähemalt*** tööandja ***nime ja aadressi***, ***tavalise*** töötamise ***kohta***, töö ***liiki***, ***tööaega,*** tasu***, või säilitab*** sellist teavet elektroonilisel kujul vastavalt määruse (EÜ) ***nr 1030/2002*** artiklile 4 ja selle lisa punkti a alapunktile 20. ***Liikmesriigid tagavad kolmanda riigi kodanikule juurdepääsu sellele teabele ja kõigile selle muudatustele.***

Muudatusettepanek 40

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõik 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Liikmesriigid teevad hõlpsasti kättesaadavaks ja esitavad avalduse alusel:	Liikmesriigid teevad hõlpsasti kättesaadavaks ja esitavad avalduse alusel ***tasuta ja keeles, mis on kolmanda riigi kodanikule arusaadav***:

Muudatusettepanek 41

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõik 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
b) teabe riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste, sealhulgas kolmandate riikide kodanike ja nende pereliikmete õiguste, kohustuste ja menetluslike tagatiste kohta.	b) teabe riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste, sealhulgas kolmandate riikide kodanike ja nende pereliikmete õiguste, kohustuste ja menetluslike tagatiste ***ning artikli 10 kohaste kohaldatavate tasude*** kohta.

Muudatusettepanek 42

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõik 1 – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Selleks et tagada kolmandate riikide kodanikele juurdepääs punktides a ja b osutatud teabele, võivad liikmesriigid taotluse korral anda sellist teavet ka sotsiaalpartneritele ja kodanikuühiskonna organisatsioonidele.

Muudatusettepanek 43

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 10 – pealkiri

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Tasud	Tasud ***ja kulud***

Muudatusettepanek 44

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 10 – lõik 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Vajaduse korral võib liikmesriik nõuda taotlejalt taotluste käesoleva direktiivi kohase menetlemise eest tasu maksmist. Sellise tasu suurus on proportsionaalne ja selle suuruse kindlaksmääramisel lähtutakse selliste teenuste maksumusest, mida taotluste läbivaatamisel ***ja loa väljaandmisel*** on ***tegelikult osutatud***.	Vajaduse korral võib liikmesriik nõuda taotlejalt ***ühtse loa väljastamise, muutmise või uuendamise*** taotluste käesoleva direktiivi kohase menetlemise eest tasu maksmist. Sellise tasu suurus on proportsionaalne***, see on taskukohane*** ja selle suuruse kindlaksmääramisel lähtutakse selliste teenuste maksumusest, mida taotluste läbivaatamisel ***on tegelikult osutatud. Kui selliste tasude eest maksab kolmanda riigi kodanik, võivad liikmesriigid tagada, et tal*** on ***õigus saada tööandjalt hüvitist. Kui taotlemise menetlusega seotud kulude eest, näiteks töölevõtmisega seotud kulud, sõidu- või tõlkekulud, maksab kolmanda riigi kodanik, võivad liikmesriigid tagada, et tal on õigus saada tööandjalt hüvitist.***

	Kui selliste tasude või kulude eest maksavad tööandjad, ei saa neid kolmanda riigi kodanikult tagasi nõuda.

Muudatusettepanek 45

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 11 – lõige 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. Kui ühtne luba on väljastatud, annab see oma kehtivusaja jooksul ***omanikule*** vähemalt õiguse:	1. ***Liikmesriigid tagavad, et*** kui ühtne luba on väljastatud, annab see ***omanikule*** oma kehtivusaja jooksul ***ja ühtse loa muutmis- või uuendamistaotluse esitamise korral kuni selliste menetluste lõpuni*** vähemalt õiguse:

Muudatusettepanek 46

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 11 – lõige 1 – punkt d

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
d) saada teavet loa omaniku õiguste kohta, mis on loaga seotud ja mis on ette nähtud käesoleva direktiiviga ja***/või siseriiklikus õiguses.***	d) saada teavet loa omaniku õiguste kohta, mis on loaga seotud ja mis on ette nähtud käesoleva direktiiviga***, liidu õigusega, siseriikliku õiguse*** ja ***tavaga, eelkõige sotsiaal- ja tööõiguste ning kollektiivlepingute kaebuste esitamise korra, vaidluste lahendamise juurdepääsumehhanismide ja õiguskaitsevahendite kohta, samuti töötajaid esindavate organisatsioonide, eelkõige ametiühingute, riiklike tööinspektsioonide, Euroopa Tööjõuameti, kodanikuühiskonna organisatsioonide ja muu riigisisese õiguse alusel pakutava õigusabi kontaktandmete kohta;***

Muudatusettepanek 47

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 11 – lõige 1 – punkt d a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	da) võtab vastu ja säilitab loa ja isikut tõendavad dokumendid paberkandjal ning pääseb juurde elektroonilisel kujul loale, ennetades samal ajal asjaolu, et neid dokumente säilitab üksnes tööandja;

Muudatusettepanek 48

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 11 – lõige 1 – punkt d b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	db) saada teavet loa väljastamise kriteeriumide ja tingimuste kohta, nagu on nõutud siseriiklikus õiguses, sealhulgas sellise kontrolli olemasolu korral tööturu olukorra kontrollimise kohta, ning tööandja vahetamisega seotud õiguste ja menetluste kohta vastavalt artikli 11 lõigetele 2, 3 ja 4;

Muudatusettepanek 49

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 11 – lõige 1 – punkt d c (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	dc) saada teavet omandatud sotsiaalkindlustusõigustest ja nende ülekantavusest, teabealasest abist ja toetusest, mis on kättesaadav artikli 12 kohaselt loa väljastanud liikmesriigist lahkumisel;

Muudatusettepanek 50

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 11 – lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. Lõikes 1 osutatud kehtivusaja jooksul lubavad liikmesriigid ***ühtse loa omanikul minna tööle tööandja juurde, kes ei ole esimene tööandja, kellega loa omanik sõlmis töölepingu.***	2. Lõikes 1 osutatud kehtivusaja jooksul lubavad liikmesriigid***:***

Muudatusettepanek 51

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 11 – lõige 2 – punkt a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	a) lubavad liikmesriigid ühtse loa omanikul otsida tööd ja sõlmida töölepingu mõne muu tööandjaga, kes ei ole esimene tööandja, kellega loa omanik sõlmis töölepingu;

Muudatusettepanek 52

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 11 – lõige 2 – punkt b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	b) nõuavad liikmesriigid, et uus tööandja teatab enne esimest tööpäeva tööandja vahetumisest asjaomase liikmesriigi pädevatele asutustele, esitades siseriiklikus õiguses sätestatud korras teabe vähemalt tööandja nime ja aadressi, tavalise töötamise koha, töö liigi, tööaja ja tasu kohta. Sellise teabe ebaõige edastamine uue tööandja poolt ei mõjuta kolmanda riigi kodaniku õigusi, mis on sätestatud käesolevas artiklis;

Muudatusettepanek 53

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 11 – lõige 2 – punkt c (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	c) saadavad liikmesriigid pärast töölepingu saamist uuele tööandjale ja kolmanda riigi kodanikule saamise kohta kinnituse;

Muudatusettepanek 54

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 11 – lõige 3 – lõik 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Lõikes 1 osutatud kehtivusaja jooksul võivad liikmesriigid***:***	Lõikes 1 osutatud kehtivusaja jooksul võivad liikmesriigid ***nõuda ainult seda, et tööandja vahetumise korral kontrollitaks sellise kontrolli olemasolu korral tööturu olukorda üksnes tööhõivesektori muutumise korral.***

Muudatusettepanek 55

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 11 – lõige 3 – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(a) ***nõuda, et tööandja vahetamisest teavitataks asjaomase liikmesriigi pädevaid asutusi siseriiklikus õiguses sätestatud korras,***	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 56

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 11 – lõige 3 – lõik 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(b) ***nõuda, et tööandja vahetamise korral kontrollitaks tööturu olukorda.***	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 57

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 11 – lõige 3 – lõik 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Ühtse loa omaniku õiguse tööandjat vahetada võib peatada kuni 30 päevaks, kuni asjaomane liikmesriik ***kontrollib tööturu olukorda ja*** veendub, et liidu või liikmesriigi õiguses sätestatud nõuded on täidetud. Nende 30 päeva jooksul võib asjaomane liikmesriik tööandja vahetamise suhtes vastuväite esitada.	Ühtse loa omaniku õiguse tööandjat vahetada võib peatada kuni 30 päevaks, kuni asjaomane liikmesriik veendub, et liidu või liikmesriigi õiguses sätestatud nõuded on täidetud***, sealhulgas käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud kontrollid. Liikmesriik nõuab, et tööhõivetingimused ja töötingimused oleksid kooskõlas siseriiklikus õiguse ja tavadega, sealhulgas kollektiivlepingutega***. Nende 30 päeva jooksul võib asjaomane liikmesriik tööandja vahetamise suhtes vastuväite esitada***, eelkõige kui liikmesriik leiab, et esineb tööalase ärakasutamise oht. Tööandja vahetamisel on ühtse loa omanikul õigus jätkata töötamist praeguse tööandja juures või õigus end töötuna arvele võtta. Ühtse loa omanikku teavitatakse menetluse kestel korrapäraselt kontrolli seisust ja selle tulemustest.***

Muudatusettepanek 58

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 11 – lõige 4

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
4. Lõikes 1 osutatud kehtivusaja piires ei tohiks ühtset luba selle omaniku töötuks jäämise korral tühistada vähemalt ***kolme*** kuu jooksul alates ***selle*** omaniku töötuks jäämisest. Liikmesriigid lubavad kolmanda riigi kodanikul viibida oma territooriumil seni, kuni pädevad asutused on vajaduse korral teinud lõike 3 punkti b kohase otsuse, isegi kui kõnealune vähemalt ***kolmekuuline*** ajavahemik on lõppenud.	4. Lõikes 1 osutatud kehtivusaja piires ei tohiks ühtset luba selle omaniku töötuks jäämise korral tühistada vähemalt ***üheksa*** kuu jooksul alates ***ühtse loa*** omaniku töötuks jäämisest. Liikmesriigid lubavad kolmanda riigi kodanikul viibida oma territooriumil seni, kuni pädevad asutused on vajaduse korral teinud lõike 3 punkti b kohase otsuse, isegi kui kõnealune vähemalt ***üheksakuuline*** ajavahemik on lõppenud***, et võimaldada kolmanda riigi kodanikul leida alternatiivne töö.***

	Liikmesriigid hindavad kolmanda riigi kodaniku individuaalseid asjaolusid ja võivad seda ajavahemikku pikendada, kui kolmanda riigi kodanik on rasedusest, puudest, vigastusest, õnnetusest või haigusest tingitud töövõimetus, eelkõige juhul, kui puue, vigastus, õnnetus või haigus on tööga seotud.

Muudatusettepanek 59

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – lõige 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. Artikli 3 lõike 1 punktides b ja c osutatud kolmandatest riikidest pärit töötajaid koheldakse võrdselt selle liikmesriigi kodanikega, kus nad elavad, järgmistes valdkondades:	1. Artikli 3 lõike 1 punktides b ja c osutatud kolmandatest riikidest pärit töötajaid koheldakse võrdselt selle liikmesriigi kodanikega, kus nad elavad, ***vähemalt*** järgmistes valdkondades:

Muudatusettepanek 60

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – lõige 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
a) töötingimused, sealhulgas ***palk*** ja töölt vabastamine ning töötervishoid ja tööohutus;	a) ***tööhõivetingimused, inimväärsed*** töötingimused, sealhulgas ***tasu*** ja töölt vabastamine***, tööaeg, ületunnitöö määrad, põhi- ja haiguspuhkus ning õigused, hoolduspuhkus ja riigipühadega seotud puhkus, koolitus, toetused ja hüvitised sõidu-, söögi- ja majutuskulude katmiseks, tagades et tasust tehtavad mahaarvamised, kui neid tehakse, on mittediskrimineerivad, õiguspärased ja proportsionaalsed, samuti tuleb tagada naiste ja meeste võrdne kohtlemine*** ning töötervishoid ja tööohutus ***vastavalt nõukogu direktiivile 89/391/EMÜ[1a] ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiividele 2008/104/EÜ[1b], (EL) 2019/1152[1c] ja 2022/2041[1d].***

Kohaldatakse võrdse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtet kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 157;

_____

[1a] Nõukogu 12. juuni 1989. aasta direktiiv 89/391/EMÜ töötajate töötervishoiu ja tööohutuse parandamist soodustavate meetmete kehtestamise kohta (EÜT L 183, 29.6.1989, lk 1).

[1b] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/104/EÜ renditöö kohta (ELT L 327, 5.12.2008, lk 9).

[1c] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1152 läbipaistvate ja prognoositavate töötingimuste kohta Euroopa Liidus (ELT L 186, 11.7.2019, lk 105).

[1d] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. oktoobri 2022. aasta direktiiv (EL) 2022/2041, mis käsitleb piisavat miinimumpalka Euroopa Liidus (ELT L 275, 25.10.2022, lk 3).

Muudatusettepanek 61

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – lõige 1 – punkt a a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	aa) tagasiulatuvalt tehtavad maksed, mida tööandja peab tegema seoses kolmanda riigi kodanikule maksmata jäänud töötasuga vastavalt direktiivile 2009/52/EÜ, samuti kolmandate riikide kodanike töölepingust või töösuhtest tulenevate rahuldamata nõuete kiire lahendamine tööandja maksejõuetuse korral vastavalt direktiivile 2008/94/EÜ;

Muudatusettepanek 62

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – lõige 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
b) ühinemisvabadus ning õigus liituda töötajate või tööandjate organisatsiooni või kutseühinguga või mis tahes organisatsiooniga, mis ühendab teataval tegevusalal tegutsevaid isikuid, sealhulgas õigus selliste organisatsioonide pakutavatele eelistele, ilma et see piiraks avalikku korda ja julgeolekut käsitlevate siseriiklike õigusaktide kohaldamist;	b) ühinemisvabadus ning õigus liituda töötajate või tööandjate organisatsiooni või kutseühinguga või mis tahes organisatsiooniga, mis ühendab teataval tegevusalal tegutsevaid isikuid, sealhulgas õigus selliste organisatsioonide pakutavatele eelistele, ***sealhulgas õigus pidada läbirääkimisi kollektiivlepingute üle ja neid sõlmida kooskõlas ühinemisõiguse, organiseerumisõiguse, kollektiivläbirääkimiste õigusega nagu see on ette nähtud ILO konventsioonides nr 87 ja 98, streigiõigus ja kollektiivse tegutsemise õigus,*** ilma et see piiraks avalikku korda ja julgeolekut käsitlevate siseriiklike õigusaktide kohaldamist;***;***

Muudatusettepanek 63

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – lõige 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
c) haridus ja koolitus;	c) haridus ja koolitus***, sealhulgas kutse- ja erialane õpe***;

Muudatusettepanek 64

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – lõige 1 – punkt d

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
d) diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide tunnustamine asjaomaste siseriiklike menetluste kohaselt;	d) diplomite, tunnistuste ja muude ***kutse- ja erialast*** kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide tunnustamine asjaomaste siseriiklike menetluste kohaselt;

Muudatusettepanek 65

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – lõige 1 – punkt e

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
e) ***sotsiaalkindlustusliigid***, mis on kindlaks määratud määrusega (EÜ) nr 883/2004;	e) ***juurdepääs sotsiaalkindlustusliikidele***, mis on kindlaks määratud määrusega (EÜ) nr 883/2004;

Muudatusettepanek 66

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – lõige 1 – punkt g

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
g) juurdepääs kaupadele ja teenustele ning üldsusele kättesaadavate kaupade ja teenuste pakkumisele, sealhulgas nii munitsipaal- kui ka eraomandisse kuuluva elamispinna saamisega seotud menetlused siseriikliku õiguse kohaselt, piiramata liidu ja siseriikliku õiguse kohast lepinguvabadust;	g) juurdepääs kaupadele ja teenustele***, eelkõige avalikele teenustele,*** ning üldsusele kättesaadavate kaupade ja teenuste pakkumisele, sealhulgas nii munitsipaal- kui ka eraomandisse kuuluva elamispinna saamisega seotud menetlused siseriikliku õiguse kohaselt, ***tagades inimväärse elustandardi, samuti vabaduse valida elamispind, ilma kohustuseta elada tööandja antud elamispinnal,*** piiramata liidu ja siseriikliku õiguse kohast lepinguvabadust***, sõidu-, majutus- ja söögikulude tasu mahaarvamised, kui neid tehakse, samuti peavad elamistingimused ja üürilepingud vastama riigisisestele erasektori üürilepinguid käsitlevatele nõuetele ja normidele, sealhulgas üüritasu***;

Muudatusettepanek 67

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – lõige 1 – punkt h

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
h) tööhõiveametite pakutavad	h) tööhõiveametite ***pakutav teave, abi***

nõustamisteenused.	***ja*** pakutavad ***personaalsed*** nõustamisteenused.

Muudatusettepanek 68

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – lõige 2 – punkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
b) piirates lõike 1 punkti e alusel kolmandatest riikidest pärit töötajatele antud õigusi, kuid mitte piirates neid õigusi nende kolmandatest riikidest pärit töötajate puhul, kellel on töökoht või kes on töötanud vähemalt kuus kuud ja on registreeritud töötutena.	***välja jäetud***
Lisaks võivad liikmesriigid otsustada, et lõike 1 punkti e ei kohaldata perehüvitiste osas nende kolmandate riikide kodanike suhtes, kellel ei ole luba töötada liikmesriigis rohkem kui kuus kuud, ning nende kolmandate riikide kodanike suhtes, kes on riiki lubatud õpingute eesmärgil;	

Muudatusettepanek 69

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – lõige 2 – punkt d

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
d) lõike 1 punkti g alusel:	***välja jäetud***
i) piirates selle kohaldamist nende kolmandatest riikidest pärit töötajatega, kellel on töökoht;	
ii) piirates juurdepääsu munitsipaaleluasemele.	

Muudatusettepanek 70

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – lõige 2 – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Liikmesriigid teavitavad kolmandate riikide kodanikke kõigist sellistest piirangutest, mida nad ühtse loa väljastamisel kohaldavad.

Muudatusettepanek 71

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – lõige 4

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
4. Vanaduse, töövõimetuse või surma korral makstakse kolmandasse riiki ümber asuvatele ***kolmandatest riikidest pärit töötajatele*** või selliste töötajate ülalpidamisel olnud isikutele, kelle õigused tulenevad kõnealusest töötajast, kohustuslikku pensioni, mis põhineb töötaja varasemal tööga hõivatusel ja mis teeniti välja määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklis 3 osutatud õigusaktide kohaselt, samadel tingimustel ja samal määral kui asjaomase liikmesriigi kodanikele kolmandasse riiki ümberasumise korral.	4. Vanaduse, töövõimetuse või surma korral makstakse kolmandasse riiki ümber asuvatele ***ühtse loa endistele omanikele*** või selliste töötajate ülalpidamisel olnud isikutele, kelle õigused tulenevad kõnealusest töötajast, kohustuslikku pensioni, mis põhineb töötaja varasemal tööga hõivatusel ja mis teeniti välja määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklis 3 osutatud õigusaktide kohaselt, samadel tingimustel ja samal määral kui asjaomase liikmesriigi kodanikele kolmandasse riiki ümberasumise korral. ***Liikmesriigid lahendavad kõik ühtse loa endistel omanikel pensioniõiguste saamisel tekkivad raskused õigeaegselt ja tulemuslikult.***

Muudatusettepanek 72

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 13 – lõige 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. Liikmesriigid sätestavad meetmed, mille abil vältida artikli 12 kohaselt vastu võetud siseriiklike sätete võimalikku rikkumist tööandjate poolt. Ennetusmeetmed hõlmavad järelevalvet, hindamist ja ***vajaduse korral*** kontrolle	1. Liikmesriigid sätestavad ***sotsiaalpartnereid kaasates*** meetmed, mille abil vältida artikli 12 kohaselt vastu võetud siseriiklike sätete võimalikku rikkumist tööandjate poolt. Ennetusmeetmed hõlmavad järelevalvet,

kooskõlas siseriikliku õiguse või haldustavaga.

hindamist ja ***riskihindamisel põhinevaid korrapäraseid*** kontrolle***, tehes kindlaks, millisesse tegevusvaldkonda on kolmandate riikide kodanikud koondunud,*** kooskõlas siseriikliku õiguse või haldustavaga.

Muudatusettepanek 73

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 13 – lõik 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. Liikmesriigid kehtestavad õigusnormid karistuste kohta, mida kohaldatakse tööandjate suhtes, kes rikuvad artikli 12 kohaselt vastu võetud siseriiklikke sätteid. Kehtestatud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teavitavad komisjoni viivitamata nimetatud normidest ja meetmetest ning teavitavad teda viivitamata ka nende hilisematest muudatustest.	2. Liikmesriigid kehtestavad õigusnormid karistuste kohta, mida kohaldatakse tööandjate suhtes, kes rikuvad artikli 12 kohaselt vastu võetud siseriiklikke sätteid. ***Lisaks regulariseeritud töötasudele ja töötajatele ette nähtud hüvitistele, sotsiaalkindlustusele ja maksudele võivad niisugused karistused hõlmata muu hulgas tööandjate poolt toime pandud rikkumiste avalikku registrisse kandmist, haldus- ja rahalisi karistusi, nagu trahvid või hüvitise maksmine, tööandjate õiguse peatamist kolmandate riikide kodanikele ühtse loa väljaandmise ühtsele menetlusele ning tööandjate väljajätmist riigihankemenetlustest. Kui tööandjapoolne rikkumine toob kaasa ebasoodsa kohtlemise, sealhulgas töölepingu või töösuhte lõpetamise kolmanda riigi kodanikuga, peab tal olema õigus leida artiklis 11 sätestatud tingimustel uus töökoht.*** Kehtestatud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teavitavad komisjoni viivitamata nimetatud normidest ja meetmetest ning teavitavad teda viivitamata ka nende hilisematest muudatustest.

Muudatusettepanek 74

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 13 – lõige 3

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
3. Liikmesriigid tagavad, et tööinspektsiooni eest vastutavatel teenistustel või muudel pädevatel asutustel, ning kui see on riigi töötajate suhtes siseriiklikus õiguses ette nähtud, siis ka töötajate huve esindavatel organisatsioonidel on juurdepääs asjaomasele töökohale.	3. ***Liikmesriigid tagavad koostöös sotsiaalpartneritega ning kooskõlas ILO konventsiooniga nr 81, et tööinspektsioonid viivad läbi õigeaegseid, tõhusaid, proportsionaalseid ja mittediskrimineerivaid ning kohapealseid kontrolle, sealhulgas teevad korrapäraseid ja etteteatamata külastusi. Liikmesriigid arendavad täitevasutuste suutlikkust ennetavalt tegeleda nõudeid rikkuvate tööandjatega.*** Liikmesriigid tagavad, et tööinspektsiooni eest vastutavatel teenistustel või muudel pädevatel asutustel ***on piisavad vahendid***, ning kui see on riigi töötajate suhtes siseriiklikus õiguses ette nähtud, siis ka töötajate huve esindavatel organisatsioonidel***, eelkõige ametiühingutel,*** on juurdepääs asjaomasele töökohale ***ning töötaja nõusolekul tema eluasemele***.

Muudatusettepanek 75

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 13 – lõige 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	3a. Liikmesriigid avaldavad ja esitavad komisjonile statistilised andmed nende kolmandate riikide kodanike arvu kohta, kellele on antud ühtne luba, ja nende kodanike arvu kohta, kelle taotlus on tagasi lükatud või tunnistatud vastuvõetamatuks, ning nende kolmandate riikide kodanike arvu kohta, kelle ühtset luba on eelmise kalendriaasta jooksul pikendatud või kehtetuks tunnistatud. Statistilised andmed peavad olema jaotatud taotleja kodakondsuse, loa kehtivusaja, soo ja vanuse ning, kui

	selline teave on olemas, kutseala, tööandja ettevõtja suuruse ning majandussektori kaupa. Samuti esitatakse statistilised andmed kolmandate riikide kodanike vastu võetud pereliikmete kohta, välja arvatud nende elukutset ja majandussektorit käsitlev teave.

Muudatusettepanek 76

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 14 – lõige 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. Liikmesriigid tagavad, et on loodud tõhusad mehhanismid, mille kaudu kolmandast riigist pärit töötaja saab esitada oma tööandja kohta kaebusi:	1. Liikmesriigid tagavad, et ***kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 47*** on loodud ***õigeaegsed ja*** tõhusad mehhanismid, mille kaudu kolmandast riigist pärit töötaja saab esitada oma tööandja kohta kaebusi:

Muudatusettepanek 77

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 14 – lõige 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
a) otse ***või***	a) otse

Muudatusettepanek 78

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 14 – lõige 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
b) selliste kolmandate isikute kaudu, kellel on vastavalt ***siseriiklikus*** õiguses ***sätestatud kriteeriumidele*** õigustatud huvi tagada käesoleva direktiivi järgimine, ***või***	b) ***kolmanda riigi töötaja nõusolekul*** selliste kolmandate isikute kaudu, kellel on vastavalt ***kriteeriumidele, mis on ette nähtud siseriiklikus*** õiguses***, tavades või kollektiivlepingutes,*** õigustatud huvi tagada käesoleva direktiivi järgimine, ***ning***

Muudatusettepanek 79

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 14 – lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. Liikmesriigid tagavad, et lõike 1 punktis b osutatud kolmandad isikud võivad kolmandast riigist pärit töötaja nõusolekul osaleda tema nimel või tema toetuseks mis tahes kohtu- ja/või haldusmenetluses, ***mille eesmärk on*** tagada käesoleva direktiivi järgimine.	2. Liikmesriigid tagavad ***kooskõlas siseriikliku õiguse, tavade ja kollektiivlepingutega***, et lõike 1 punktis b osutatud kolmandad isikud võivad kolmandast riigist pärit töötaja nõusolekul osaleda tema nimel või tema toetuseks mis tahes kohtu- ja/või haldusmenetluses, ***et*** tagada käesoleva direktiivi järgimine.

Muudatusettepanek 80

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 14 – lõige 3 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
3. Liikmesriigid tagavad, et kolmandatest riikidest pärit töötajatel on nende elukohaliikmesriigi kodanikega võrdne juurdepääs:	3. Liikmesriigid tagavad, et kolmandatest riikidest pärit töötajatel***, sealhulgas neil, kelle töösuhe on lõppenud,*** on nende elukohaliikmesriigi kodanikega võrdne juurdepääs:

Muudatusettepanek 81

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 14 – lõige 3 – punkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
a) meetmetele, mis kaitsevad ***tööandjapoolse vallandamise*** või ***muu*** ebasoodsa kohtlemise ***eest vastusena ettevõttesisesele kaebusele,*** või	a) meetmetele, mis kaitsevad ***nii kolmandatest riikidest pärit töötajaid kui ka töötajate esindajaid, sealhulgas neid, kes on ametiühingu liikmed*** või ***esindajad, vallandamise ja igasuguse*** ebasoodsa kohtlemise ***ning ebasoodsate tagajärgede eest, mis on tingitud tööandjale kaebuse esitamisest*** või ***käesolevas direktiivis sätestatud õiguste rikkumiste korral algatatud menetlustest, millega soovitakse***

tagada nõuete järgimine, ning

Muudatusettepanek 82

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 14 – lõige 3 – punkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
b) kohtu- ja/või haldusmenetlustele, ***mille eesmärk on*** tagada käesoleva direktiivi järgimine***.***	b) ***vaidluste tõhusale, õigeaegsele ja erapooletule lahendamisele, õigusele kasutada õiguskaitsevahendit ning*** kohtu- ja/või haldusmenetlustele, ***et*** tagada käesoleva direktiivi järgimine***;***

Muudatusettepanek 83

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 14 – lõige 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	3a. Selleks et hõlbustada käesoleva direktiivi nõuete täitmist, määravad liikmesriigid siseriiklikus õiguses kindlaks normid, mille alusel nad pikendavad üksikjuhtumipõhiselt niisuguste ühtse loa omanike lubade kehtivust, kes on kogenud käesolevast direktiivist tulenevate õiguste rikkumist.
	Kui tööandja on alltöövõtja või kui peatöövõtja nimel tegutsev töövahendusagentuur on rikkunud käesolevat direktiivi ning kui peatöövõtja ja mis tahes vahepealne alltöövõtja ei ole täitnud siseriiklikus õiguses ette nähtud hoolsuskohustust, tagavad liikmesriigid, et lisaks tööandjale või tema asemel on peatöövõtja ja mis tahes vahepealne alltöövõtja kohustatud tasuma kolmanda riigi kodanikule siseriikliku õiguse kohaselt võlgnetavad maksmata jäänud töötasud ja hüvitised ning nende suhtes kohaldatakse karistusi vastavalt käesolevale direktiivile.
	Liikmesriigid võivad siseriiklikus õiguses

näha ette rangemad vastutust käsitlevad õigusnormid.

Muudatusettepanek 84

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikli 15 – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	1a. Liikmesriigid kohaldavad käesoleva direktiivi rakendamisel määruse (EL) 2016/679 asjakohaseid sätteid.

NÕUANDVA KOMISJONI MENETLUS

Pealkiri	Kolmandate riikide kodanikele liikmesriigis elamist ja töötamist võimaldava ühtse loa taotlemise ühtne menetlus ning liikmesriigis seaduslikult elavate kolmandatest riikidest pärit töötajate ühised õigused (uuesti sõnastatud)
Viited	COM(2022)0655 – C9-0163/2022 – 2022/0131(COD)
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	LIBE 22.6.2022
Arvamuse esitajad istungil teada andmise kuupäev	EMPL 22.6.2022
Kaasatud komisjonid – istungil teada andmise kuupäev	20.10.2022
Arvamuse koostaja: nimetamise kuupäev	Agnes Jongerius 28.9.2022
Läbivaatamine parlamendikomisjonis	8.11.2022 30.11.2022
Vastuvõtmise kuupäev	24.1.2023
Lõpphääletuse tulemus	+: 27 –: 7 0: 10
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	João Albuquerque, Atidzhe Alieva-Veli, Dominique Bilde, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, David Casa, Leila Chaibi, Ilan De Basso, Margarita de la Pisa Carrión, Özlem Demirel, Estrella Durá Ferrandis, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Rosa Estaràs Ferragut, Helmut Geuking, Alicia Homs Ginel, Agnes Jongerius, Irena Joveva, Radan Kanev, Katrin Langensiepen, Miriam Lexmann, Elena Lizzi, Sara Matthieu, Max Orville, Kira Marie Peter-Hansen, Dragoş Pîslaru, Dennis Radtke, Elżbieta Rafalska, Guido Reil, Daniela Rondinelli, Mounir Satouri, Monica Semedo, Romana Tomc, Marianne Vind
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Abir Al-Sahlani, Konstantinos Arvanitis, Robert Biedroń, Krzysztof Hetman, Lívia Járóka, Peter Lundgren
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Deirdre Clune, Jens Geier, Robert Hajšel, Mircea-Gheorghe Hava

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

27	+
NI	Daniela Rondinelli
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Abir Al-Sahlani, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Irena Joveva, Max Orville, Dragoş Pîslaru, Monica Semedo
S&D	João Albuquerque, Robert Biedroń, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Ilan De Basso, Estrella Durá Ferrandis, Jens Geier, Robert Hajšel, Alicia Homs Ginel, Agnes Jongerius, Marianne Vind
The Left	Konstantinos Arvanitis, Leila Chaibi, Özlem Demirel
Verts/ALE	Katrin Langensiepen, Sara Matthieu, Kira Marie Peter-Hansen, Mounir Satouri

7	–
ECR	Peter Lundgren, Margarita de la Pisa Carrión, Elżbieta Rafalska
ID	Dominique Bilde, Elena Lizzi, Guido Reil
NI	Lívia Járóka

10	0
PPE	David Casa, Deirdre Clune, Rosa Estaràs Ferragut, Helmut Geuking, Mircea-Gheorghe Hava, Krzysztof Hetman, Radan Kanev, Miriam Lexmann, Dennis Radtke, Romana Tomc

Kasutatud tähised:
+ : poolt
– : vastu
0 : erapooletu